تیشکێک بەسەر پێکهاتەی چین و توێژەکان و خەباتی چینایەتی لە هەرێمی کوردستاندا.. نادر عەبدولحەمید

دوو چەمکی سیاسی

"هەرێمی کوردستان" و "حکومەتی هەرێم"، لە فەرهەنگی ناسیونالیزمی کوردا، وەک بەرهەمی بزووتنەوەی چەکداری و زیندانی چالاکوانانی سیاسی و لەسێدارەدانیان بۆ لابردنی ستەمی نەتەوایەتی و سەربەخۆیی کوردستان لێکدانەوەی بۆ دەکرێت، بەڵام لە واقعدا ئەم "هەرێم" و "حکومەت"ە، وەک چەمکێکی سیاسی و واقعییەتێکی مێژوویی، بەرهەمی ئاڵوگۆڕە مێژووییەکانی کۆتایی سەدەی بیستە، لە داڕمانی یەکێتی سۆڤییەت، کۆتایی جەنگی سارد، و خۆداسەپاندنی میلیتاریستانەی ئیمپریالیزمی ئەمریکی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا لە دەروازەی عێراقەوە وەک پۆلیسی جیهانی یەک قوتبی، وە بە دیاریکراوی بەرهەمی جەنگی کەنداوی (١٩٩١) و داسەپاندنی ناوچەی دژە فڕینی فڕۆکە (No Fly Zone) و پاشان ڕووخاندنی (ڕژێمی بەعس) بوو لە (٢٠٠٣)دا.

ستڕاتیژی ئیمپریالیزمی ئەمریکی لەو کاتەدا، بۆ پیادەکردن و جێگیرکردنی، پێویستی بە چالاک کردنی ئۆپۆزیسیۆنی قەومی و مەزهەبی عێراق بەگشتی و ناسیونالیزمی کورد هەبوو بەتایبەتی. لێرەوە حزبەکانی بزووتنەوەی کوردایەتی خۆیان هاوئاهەنگ و هاوخەتی ستڕاتیژی ئیمپریالیستی ئەمریکی و ئەو ئاڵوگۆڕە جیهانی و ناوچەیانە کرد. بۆیە "هەرێمی کوردستان"ی عێراق و "حکومەتی هەرێم" بەرهەمی یەکانگیربوونی ستڕاتیژی ئیمپریالیزمی ئەمریکی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و هاوخەتبوون و چالاکبوونی ناسیونالیزمی کوردە، وەک بزووتنەوەیەکی کۆمەڵایەتی سیاسی چەکدار لەناو ئەو ستڕاتیژ و سیاسەتە ئیمپریالیستییەدا.

سنووری پانوپۆڕی و بەرتەسکی ئەم "هەرێم"ە و دەستڕۆیشتوویی "حکومەت"ەکەی، و جێگەوڕێگە و بەهایەکیش کە هەیبووە، بە دەوڵەتە ئیمپریالیستەکان و دەوڵەتانی بۆرژوا کۆنەپەرستی ناوچەکە و بە سەرمایەدارانی کوردستان، لە ماوەی سی ساڵی ڕابردوودا هەمیشە لە گۆڕاندا بووە، دیارە کە لەم حاڵەتەی ئێستاشدا نامێنێتەوە. هەتا ڕوانگەی جەماوەری زەحمەتکێش و ئازادیخوازی کوردستانیش بەرامبەر

بە "هەرێم" و "حکومەت"ەکەی ئاوگۆڕەی زۆر جدی و ڕیشەیی بەسەردا هاتووە.

ناوەڕۆکی چینایەتی دەسەڵاتدارێتی لە هەرێم

ناوەڕۆکی چینایەتی دەسەڵات لەو هەرێمە، لە سێ قۆناغدا و بە شکڵ و شێوازی تایبەت لەهەر قۆناغێکدا خۆی دەرخستووە.

قۆناغی یەکەم. لە دوازدە (١٢) ساڵی یەکەمدا (١٩٩١-٢٠٠٣)، بەو هۆیەوە کە لەو سەردەمەدا، شیرازەی کۆمەڵگە لە سەراسەری عێراق و لە کوردستانیشدا لە گرێژنەچوو بوو، نەداری و برسیەتی بەهۆی گەمارۆی ئابووری (نەتەوە یەکگرتووەکان)ەوە لەسەر عێراق لە ئارادابوو، جەنگی ناوخۆیی نێوان دوو زلهێزی چەکداری بزووتنەوەی کوردایەتی (پارتی و یەکێتی) کۆمەڵگەی لولدابوو،… بۆیە لەم بارودۆخەدا ناوەڕۆکی چینایەتی دەسەڵاتدارێتی لەم هەرێمەدا لە شکڵی داسەپاندنی زەبروزەنگی هێزی میلیشیایی پێشمەرگایەتییەوە بە تێکشکاندنی ئیرادەی ئازادانە و سەربەخۆی جەماوەر لەو فەزا ئاوەڵە سیاسییە و لەو بۆشاییە سیاسییەدا کە هاتبوە ئاراوە بە ئاشکرا خۆی نیشان دەدا، [بە نمونە هەر لەسەرەتاوە کەوتنە گرتنەخۆی هەموو سەرکەک جاشەکان و پێدانی پلەوپایە پێیان، پەلاماری بزووتنەوەی شۆرایی و (یەکێتی بێکاران)یاندا، دەستیانکرد بە ڕەشەکوژی ژنان، کەوتنە پیادەکردنی سەرکوت و تیرۆری سیاسی و ڕێگری لە ڕێکخراوبوونی ئازادانە و هاوکاری هەردوو ڕژێمی کۆنەپەرستی جمهوری ئیسلامی ئێران و دەوڵەتی تورکیای شۆڤێنیست بە تیرۆری ئۆپۆزیسیۆنی ئەو دوو وڵاتە و هێرش بەسەریان]. ئەمە و لە لایەکی ترەوە ناوەڕۆکی چینایەتی دەسەڵاتدارێتییەکە لەوەدا خۆی نیشان دەدات کە قۆرخکردنی ئەو کۆمەکییە ئینساندۆستیانە بوو کە دەهات بۆ کوردستان. بەپێی لێدوانی بەرپرسێکی پلە یەکی حزبێکی دەسەڵات؛ داهاتی هەرێمەکە لە کۆمەک و لە گومرگی ناوخۆ، کراوە بە سێ بەشەوە؛ (٣٠%)ی بۆ (پارتی)، (٣٠%)ی بۆ (یەکێتی)، و باقییەکەشی بە چەند ملیۆن کەس لە جەماوەری بێکار و هەژار و ئاوارە و برسی. ئەمە جگە لە ڕاووڕووت و بەتاڵانبردنی هەر شتێک کە هی کەرتی گشتی و موڵکی کۆمەڵگە بووبێت، لە لایەن ئەو دوو حزبەوە، هەر لە کەلوپەلەکانی (بەنداوی بێخمە)وە بیگرە تا کەکردنەوەی تێل و سیمی عمودی کارەبا و مس و فافۆن و فرۆشتنی بە بازرگانانی ئێران و تورکیا.

قۆناغی دووەم. دوای ڕووخاندنی (ڕژێمی بەعس ٢٠٠٣) بارودۆخەکە تەواو گۆڕا، ناوەڕۆکی چینایەتی دەسەڵاتدارێتی هەرێم و حکومەتەکەشی، لەم قۆناغی دووەمەدا بە شکڵ و شێوازێکی کامڵتر و ڕوونتر گوزارشی لە خۆی کرد. لە (٢٠٠٣) بەدواوە مەتەکەی بەعس ڕەوییەوە لە بەرچاوان، ئارامی و دنیای سیاسی هاتە ئاراوە، لە

هەمانکاتیشدا پوڵ و پارەیەکی زۆر لە خەزێنەی گشتی عێراقەوە هات بۆ کوردستان، ئەم سەردەمە بە سەردەمی تەخشان و پەخشانی دۆلار و دروستکردنی گەڕەکانی “فیرعەوناوا” لە شارەکاندا ناسراوە، کە تیایدا گەندەڵکاری بە یاسا کراوی لە ڕاددەبەدەری هەردوو حزبی دەسەڵات سەراپای کۆمەڵگەی داپۆشی.

لەم قۆناغەدا پەیوەندی نێوان سەرمایەداران و دەسەڵات زۆر توندوتۆڵتر بوو، ئەڵقەیەکی بەرفراوان لە گەورە بازرگان و بەڵێندەر و خاوەن پڕۆژە و کۆمپانیاکان، لە گەورە بەرپرسانی حکومی و حزبی و پلەدارانی هێزی پێشمەرگە و ئەندام پەرلەمانان و توێژی سەرەوە لە کەسایەتی ناو دامەزراوە ئاینییەکان و بنەماڵە شێخ و عەشایەرەکان و سەرەک جاشەکانی پێشوو، هەروەها بەڕێوەبەران و هەڵسوڕێنەرانی دامودەزگای زەبەلاحی میدیایی حزبەکان و توێژێک ئەگەرچی بچوکیش لەسەرمایەدارانێکی دەرەوەی کوردستان کە هاتوون بۆ ئەم هەرێمە و سەرقاڵی وەبەرهێنان و خاوەن پشکن وەیا پڕۆژەی ئابووریيان هەیە، هەر هەموو ئەم توێژانە بەدەوری هەردوو حزبی دەسەڵات و (حکومەتی هەرێم)دا کەمەریان بەست و هەر هەمووشیان لە گەندەڵی و مشەخۆی بەهرەمەندبوون وەک توێژی جۆراوجۆری چینی سەرمایەدار و پایە و بنکەی دەسەڵاتی بورژوا ناسیونالیست لە کوردستانی عێراقدا.

یەکگرتوویی ئەم توێژە جۆراوجۆرانە لەسەر سفرەخوانی گەندەڵکاری هەر دوو حزبی دەسەڵات، یەکێک لە بنەماکانی یەکگرتنەوەی هەردوو “ئیدارەی هەولێر” و “ئیدارەی سلێمانی” بوو لە حکومەتێکی هاوبەشدا بەناوی (حکومەتی هەرێم)، وە بنەمایەکیش بوو بۆ “هاوپەیمانێتی ستراتیژی ۲۰۰۷”ی نێوان (یەکێتی و پارتی).

ئەمە لە کاتێکدا بوو کە خەڵکی بەدەست نەبوونی ئاو و کارەبا و جادە و ڕێگاوبان و نەبوونی باڵەخانە بۆ قوتابخانەکان و کەمی خزمەتگوزارییەکانی تەندروستی و پەروەردەوە دەیاناڵاند و ڕۆژانە توێژە کۆمەڵایەتییە جۆراوجۆرەکان ناڕەزایەتیان دەردەبڕی تا ئەوەی لە ئاب/ئەگەستی (۲۰۰٦)دا بووە تەقینەوەیەکی جەماوەری و بەدوای ئەویشدا بە کوشتنی (سەردەشت عوسمان، لە ئایاری ۲۰۱۰)، بزووتنەوەی دژبە بەرتەسکردنەوەی ئازادییە سیاسی و فکرییەکان سەریهەڵدا، ئەمە و کردەوەکانی ئەم دەسەڵاتە و پەرەسەندنی ناڕەزایەتییەکان سەریکێشا بۆ چوونەپێشەوەی ئاگاهی سیاسی جەماوەر و بە ڕاپەڕینی (۱۷ی شوباتی ۲۰۱۱) کە هاوکات بوو لەگەڵ شۆڕشەکانی باکوری ئەفریقا لە تونس و میسر و جەماوەر خوازیاری هەڵپێچان و گۆڕینی دەسەڵات بوون.

ئەمە یەکەم جار بوو لە مێژووی ئەم هەرێمەدا، جەماوەر بەئاگا

بەتەوە لەو قەڵشتە گەورەی نێوان خۆی و دەسەڵات و بزووتنەوەیەکی ناڕەزایەتی بەرفراوان بەڕێبخات بە هەڵپێچانی دەسەڵاتی خۆماڵی. ئەڵبەتە حزب و ڕێکخراوەکانی بزووتنەوەی کۆمۆنیستی هەمیشە خوازیاری ئەوە بوون، بەڵام ئەمە جیاوازە لەوەی کە بزووتنەوەیەکی ناڕەزایەتی کۆمەڵایەتی خۆی ئەو خواستە بخاتەڕوو.

قۆناغی سێیەم. هەرچی ناوەڕۆکی چینایەتی ئەو دەسەڵاتدارێتی و حکومەتەیە لە دە (١٠) ساڵی سێیەمدا (٢٠١٤-٢٠٢٤) زۆر کامڵتر، و بەرجەستەتر بووە پێبەپێی کەڵەکەی سەرمایە و پەرەسەندنی سەرمایەداری لە هەرێمەکە و ئینتگرەبوونی بە سەرمایە و سەرمایەداری وڵاتانی دراوسێ و کۆمپانیا جیهانییەکانەوە.

لە هەرێمی کوردستاندا حکومەتێکی تەکنۆکراتمان نییە لە کەسانی پسپۆڕ و شارەزا و بەڕێوەبەر کە موچەخۆری سەرمایەداران بن و خزمەت بە بەرژەوەندییەکانی ئەوان بکەن، بە قسەی مارکس و ئەنگڵز بڵێین ئەوانە نوێنەری حکومی و سیاسی سەرمایەدارانن و ئیدارەی دەوڵەتیان بە دەکەن و موچەیەکی مفتیش وەردەگرن، بەڵکو خودی ئەوانەی کە خاوەنی گروپە کۆمپانیا و پڕۆژە هەرە گەورەکانن، خاوەن بانکەکان و ملیاردێری دۆلار و قۆرخکاری سامانی سروشتی نەوت و گاز و کەرتی بازرگانی و زەویوزار (عەقارات)ن، بە بەمانایەک هەر خودی ئەوانەی کە نەهەنگ (حوت) و قرشی سەرمایەدارین و خاوەن سەرمایەی مۆنۆپۆلن لە کوردستاندا، هەر ئەوانەشن کە بەڕێوەبەری حکومەت و پەیوەندییە نێودەوڵەتییەکان و خاوەن میدیایەکی زەبەلاح و میلیشیا و ڕایەڵەی سیخوڕی و دامودەزگای دژە تیرۆر و دابینکردنی “ئاسایش”ی سەرمایەن لە بەرامبەر ناڕەزایەتییەکانی خەڵکیدا.

ئەمڕۆ لە کوردستانی عێراقدا سەرمایە و سیاسەت و حزبایەتی حزبەکانی دەسەڵاتدار یەکەیەکی تۆکمە و لێکهەڵپێکراوی لەیەک جیانەکراوە پێکدەهێنن و خاوەن بەرژەوەندی ستراتیژیین لەگەڵ کۆمپانیا نێودەوڵەتییەکانی وەبەرهێنان و بازرگانی سەربە وڵاتانی زلهێزی ئیمپریالیستی ئەمریکی و ئەورووپی و چینی و ڕوسی … وێڕای گرێدراوی بەرژەوەندی ئابووری و سیاسی و ئەمنییەکانیان لەگەڵ بورژوازی وڵاتانی ناوچەکە و میرنشینەکانی کەنداو.

داسەپاندنی سیاسەتی نیولیبرالیزم

هەر لە سەرەتای خۆداسەپاندنی میلیشیانەی (بەرەی کوردستانی)، لە (١٩٩١)ەوە، سیاسەتی بازاڕی ئازدیان گرتەتەبەر و کۆمپانیا حزبی و بنەماڵەییەکانیان وەگەڕ خستووە، چ لە بواری بەرهەمهێناندا بێت یان بازرگانی و خزمەتگوزاری، بە قۆرخکردنی سەروەت و سامانی گشتی و کەڵەکەی سەرمایە، تا ئەوەی کە بارودۆخ گونجاو بوو بە دەرکردنی

(یاسای وەبەرهێنان) لە (٢٠٠٦)دا.
کە بەپێی ئەو یاسایە نەک هەر کۆمپانیاکانی ناوخۆیی، بەڵکو کۆمپانیا بیانییەکانیش وەهای ئەوەی لە باجی داهات و گومرگی کەلوپەلی هاوردە دەبەخشرێن، زەویوزاریشیان پێ دەدرێت و هەزار و یەک کۆمەگی و دەستگرۆییشیان دەکرێت لەلایەن حکومەتی هەرێمەوە. ئەمەش لە کاتێکدا کە هیچ جۆرە قسەیەک لە مافی کرێکار و یاسای کار و دەستبەرکردنی بیمە کۆمەڵایەتییەکانی کار ناکرێت، وە لە کاتێکیش دابوو کە قەیرانی خانووبەرە و کرێنشینی لە ئارادابوو، وە خەڵکی بەدەست کەمی خزمەتگوزارییەکانەوە دەیان ناڵاند، حکومەت و حزبەکانی دەسەڵات وەڵامی ناڕەزایەتییەکانی جەماوەریشیان نە دەدایەوە، لەبەرەوە ناوەڕۆکی چینایەتی ئەو سیاسەتە ئابووریانە تەواو ڕوشنە کە چۆن دژە جەماوەرن و لە بەرژەوەندی توێژە جۆراوجۆرەکانی سەرمایەداران بووە.
بەڵام بەدوای بڕینی بەشە بودجەی هەرێم لە (٢٠١٤) بەهۆی گرتنەبەری سیاسەتی (سەربەخۆیی ئابووری) لەلایەن حکومەتی هەرێم و هەردوو حزبی دەسەڵاتەوە، تەواوی ئەو یاسایانەی کە دەرکراون لەگەڵ ئەو ڕێنمایی و ڕێکارانەی کە گیراونەتەبەر لە کابینەی هەشتەم و دوای ئەویش کابینەی نۆیەم هەر هەموویان ناوەڕۆکێکی چینایەتی دژ بە خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێش و کەم دەرامەت و هەژاری کوردستان بووە.
ئەم دوو کابینەیە بەردەوام خەریکی بڕینی مووچە بوون سەرەتا لە کابینەی هەشتەمدا بەناوی "پاشەکەوتی موچە"وە و دواتریش لە کابینەی نۆیەم بەرپرسیارەتی "پاشەکەوت"ی لەسەر شانی خۆی لابرد و ڕایگەیاند هەر کاتێک حکومەت داهاتی هەبوو بڕی مووچەش بەپێی ئەو داهاتە دەدات، ئەمە جگە لە پشتگوێ خستنی کەرتە خزمەتگوزارییە گشتییەکان، هەموو ئەمانەش لە کاتێکدا بوو کە نەوتی هەرێم لە بازاڕەکانی جیهاندا فرۆشراوە و کۆمپانیاکان بە ملیۆنەها و ملیارەها دۆلاریان پاشەکەوت کردووە.
خاڵێکی جەوهەری کە پێویستە ئاماژەی پێ بدەم سەبارەت بە سیاسەتی ئابووری ئەم ڕژێمە لە هەرێمی کوردستاندا، ئەویش ئەو کۆنفرانسەیە کە لەسەر داوای (حکومەتی هەرێم) لە (٣٠-٥-٢٠١٦) لەلایەن (بانکی نێودەوڵەتی) و بە میوانداری (نەتەوە یەکگرتووەکان) لە هەولێری پایتەخت بەڕێوە دەچێت لەژێر ناوی (ڕیفۆرم لە ئابووری هەرێمی کوردستاندا)، کە ستراتیژێکی سێ ساڵە و پلانی ڕیفۆرمی ئابووری هەرێمی کوردستانی تیادا ڕاگەیەندرا. کە لە ناوەڕۆکدا پیادەکردنی سیاسەتی خەسخەسە و داسەپاندنی سیاسەتەکانی نیو لیبرالیزم بووە.
ناوەڕۆکی ئەو پلان و ڕیفۆرمە؛ شانخاڵی کردنەوەی حکومەتی هەرێم بووە، هەرچی زووتر و خێراتر، لە خەرجییە گشتییەکان، وەستاندنی

دامەزراندن و کارپێدان لە کەرتی گشتی و کەمکردنەوەی ژمارەی کرێکار و کارمەندەکانی، ڕادەستکردنی خزمەتگوزاریەکان و پێشکەشکردنیان بە هاووڵاتیان لە ڕێگەی کۆمپانیاکانەوە کە هەریەکەیان بەجۆرێک سەر بە حزبەکانی دەسەڵاتن. کابینەی نۆهەمیش کە بە دروشمی چاکسازیەوە لە تەمموزی (٢٠١٩)دا دەستبەکار بوو، ئەم ڕەوەندەی بە هەنگاوی گەورەتر و خێراتر بەناوی چاکسازییەوە بردەتە پێش.
ئاکامی ئەم داسەپاندنی نیولیبرالیزمە بە ئاگاهانە و نەخشەمەندانە و بەپێی ڕێنماییەکانی (بانکی نێودەوڵەتی) لایەک بەربڵاوبوونەکی لەڕاددەبەدەری بێکاری لە نێو لاوانی کوڕ و کچی کوردستاندا هێنایە ئاراوە، سەیرکەن ساڵانە نزیک بە پانزە (١٥) هەزار لاوی کچ و کوڕ خوێندنی زانکۆ و پەیمانگاکانیان تەواوکردووە کە لە دە (١٠) ساڵی ڕابردوودا (٢٠١٤-٢٠٢٤)، ئەم ژمارەیە لەگەڵ ژمارەی ئەوانەی کە لە دەرەوەی پڕۆسەی خوێندن بوون و تەمەنیان بووەتە هەژدە (١٨) ساڵ واتا نزیک بە چارەکە ملیۆنێک لە هێزی کاری ئامادە بێکار و خوێندەوار هاتەتە بازاڕی کارەوە کە حکومەتی هەرێم دەرگای دامەزراندنی داخستووە و هەلی کاریش لە کەرتی تایبەتیدا وەک ئەوە وایە پەرداخێک ئاو لە دەریایەکی بێکاری دەربهێنی کە دیارە هیچی لێ کەم نابێتەوە. ئەمەش بووە هۆی کۆچ و ڕەوێکی بەکۆمەڵی بەرفراوانی لاوان بۆ دەرەوەی وڵات.
لە لایەکی ترەوە ئەم داسەپاندنەی سیاسەتی نیولیبرالیزمە نەک هەر بۆتە پەرەدار بوونی کاری گرێبەستی کاتی کە کرێکار و کارمەند لە هەر مافێکی بیمە و پاراستنێکی یاسایی بێ بەش دەکات، بەڵکو بۆتە بەربڵاوبوونی کاری خۆبەشی بێ بەرامبەر لەژێر ناوی پڕاتیک و وەرگرتنی ئەزموونەدا، نەک هەر لە ناوەندەکانی کاری کەرتی تایبەتدا، بەڵکو هەتا لە ناوەندەکانی کەرتی گشتیشدا لە خەستەخانە و لە خوێندگاکانیشدا ئەم خۆبەشیەی کارکردن بەربڵاوە.
ئەمە جگە لە دیاردەی دەستفرۆشی مناڵانی سەر جادە و پیا و ژنی بەتەمەن کە بەدیار کاڵای جۆراوجۆرەوە بۆ پەیداکردنی چەند هەزار دینارێکی کەم لە ڕۆژێکدا کە بەشی ژەمە خواردنێکیش ناکات لەسەر جادە و شەقامەکان ڕۆژ تا ئێوارە دەوەستن.
ئەم بارودۆخە جەهەننەمییەی کە حکومەتی هەرێم و حزبەکانی دەسەڵات بەسەر ئەم کۆمەڵگەیە و بەسەر جەماوەردا دایان سەپاندووە، بارودۆخی سەرمایەدارییەکی بێ هەوساری وەحشیگەرییە، بە پێچەوانەی لێکدانەوەی فکری و سیاسی لیبراڵەکانی کوردستان و ئۆپۆزیسیۆنی بورژوا قەومی لیبرال و ئیسلامی، ئاکامی لێنەهاتوویی و نەشارەزایی چەند سیاسەتمەدار و ڕابەڕێکی حزبی و حکومی نییە، بەڵکو ئاکامی

کارێکی ئاگاهانەی هاوبەش و هاوئاهەنگی دەسەڵاتی بورژوا لۆکاڵی (خۆماڵی) کوردی و دامەزراوە بورژوا ئیمپریالیستیەکانی جیهانە پێکەوە، کە ئەویش داس□□پاندنی سیاسەتی ئابووری نیولیبرالیزمە بەسەر جەماوەردا، کوردستان د□مک□ بۆتە بەشێک لە بازاڕی سەرمایەداری جیهانی و دەسەڵاتەکەشی هاوئاهەنگ و لێکههڵپێکراوە لەگەڵ دەسەڵاتی دەوڵەتانی بورژوا کۆنەپەرستی ناوچەکە و لەگەڵ ستڕاتیژ و پلانی وڵاتانی ئیمپریالیستی ڕۆژئاوا بەتایبەت ئیمپریالیزمی ئەمریکی.

پێکهاتەی چین و توێژەکان، خەباتی چینایەتی لە هەرێمی کوردستاندا چینەکان تەنانەت لە کۆمەڵگەی کۆلایەتی و دەرەبەگایەتیشدا وەستاو نەبوون و لە حاڵەتێکی گۆڕانی هێواش هێواشدا بوون، بە بەراورد بە چینەکان لە کۆمەڵگە و سیستمی سەرمایەداریدا، کە خێرایی گۆڕانکاری تێیاندا زۆر بەگوڕە، بە هۆکاری ئەوەی کە سەرمایەداری وەک سیستمێکی کۆمەڵایەتی بەرهەمهێنان ناتوانێت چرکەیەکیش بووەستێت لە داهێنان و پەرەپێدانی تەنکلۆژیا، وەک مارکس لە (مانیفێستی کۆمۆنیستی)دا باسی لێوە کردووە، ئەمەش وا دەکات بەردەوام ڕشتە و لقی بەرهەمهێنان و خزمەتگوزاری تازە بێتەئاراوە، هی کۆن بپوکێنەوە و مایەپوچ بن یان ببنە پاشکۆ بۆ ڕشتەی تازەی بەرهەمهێنان، بەمەش کاردا بەشکردنی کۆمەڵایەتی دەستخۆشی گۆڕان و خۆنوێکردنەوەیەکی بەردەوام دەبێت و توێژی کۆمەڵایەتی جۆراوجۆر سەربە چینە ئەسڵییەکانی کۆمەڵگە دێنەئاراوە یان دەپوکێنەوە وەیا جێگەوڕێگەی چینایەتیان دەگۆڕێت. ئەمە وەک سەرەتایەکی گشتی.

تا ئەو شوێنەی کە پەیوەستە بە هەرێمەوە، ئەگەر بگ□□ینەوە بۆ ساڵانی هەفتاکان و هەشتاکان و نەوەتەکان، واتا سی (٣٠) ساڵی کۆتایی سەدەی بیست، دەبینین کە سەرمایەدارانی کوردستانی ئەو کاتە پێکهاتەی توێژە کۆمەڵایەتییەکان و جۆری پەیوەندیان بەسەرمایەداری سەراسەری عێڕاقەوە، زۆر جیاواز بووە لە پێکهاتەی توێژەکانی ئێستا و جۆری پەیوەندیان بە چینی سەرمایەداری عێڕاقەوە، ئەمە بۆ توێژە کۆمەڵایەتییەکانی چینی کرێکار و جۆری پەیوەندیشیان بە چینی کرێکاری عێڕاقەوە هەر دروستە.

پێکهاتەی چینی بورژوازی لە کوردستانی عێڕاقدا لەو توێژە جۆراوجۆرانەی کە ناومان بردوون بە تەعبرە بازاڕییەکەی لە چێشتی مجێور دەچێت، هەندێک لەو توێژانە مێژووییەکی نوێیان هەیە و وەک قارچی بەرهار هەڵتۆقیون و بوون بە ملیۆنێر و ملیاردێر وەک (بەرپرسانی حکومی و حزبی و پلەدارانی هێزی پێشمەرگە و ئەندام پەرلەمانتار□کان و بەڕێوەبەران و هەڵسو□ن□رانی دامودەزگای زەبەلاحی میدیایی سەربە حزبەکان و گەورە بازرگان و بەڵێندەر و

خاوەن پڕۆژە و کەمپانیاکان،…)، لە حاڵەتێکدا توێژەکانی وەک (کەسایەتی ناو دامەزراوە ئایینییەکان و بنەماڵە شێخ و عەشایەرەکان، و سەرۆک جاش و دەرەبەگەکانی پێشوو) سەر بە جیهانێکی کۆن و تێکەڵ بوون بە بارودۆخی سەرمایەداری و بوون بە بەشێک لە چینی بورژوازی و بە تایبەتیش مناڵەکانیان کە گەورە بوون یا بەڕێوەن گەورە بن مۆدێلێکی بەجۆرێک "شارستانی" و "سەردەمیانە"ی ئەو توێژە پێکدەهێنن و دەبنە دەروازەیەکی گونجاوتر بۆ ئینتیگرەبوون (بوون بە بەشێکی ئۆڕگانیکتر) لە چینی بورژوازی.

دیارە ناکۆکی لەسەر بەرژەوەندی ئابووری لەنێوان توێژە جۆراوجۆرەکان و هەروەها کێشمکێش لەسەر بازاڕ و قۆرخکاری و دەستبەسەراگرتنی سود و قازانج لە نێوان سەرمایەدارانی یەک توێژیشدا هەیە، جگە لەمەش سەرمایەدارانی کوردستان لەهەر زۆنێکیشدا بە پێی بەرژەوەندییە مادییەکانیان دابەش بوون بەسەر ڕەوتی فکری و سیاسی و حزبی جۆراوجۆردا، هەر لە ناسیونالیستی دواکەوتووەوە بیگرە تا کۆنەپەرستی ئیسلامی و تا لیبراڵی دووڕوو لە بەهای کۆمەڵایەتیدا، لە شکڵا مۆدێرن و لە ناوەڕۆکدا کۆنەپەرست. ئەم جۆراوجۆریەتیەش بەشێکە لە ناکۆکییەکانی دەرونی ئەو چینە.

بەڵام ئەم هەڵیتوپەڵیتە چینایەتییەی بورژوازی لە کوردستاندا بەو هۆیەوە کە ئۆڕگانێکی ڕێکخەر و ڕابەریان هەیە کە پێکهاتووە لە حکومەتی هەرێم و حزبەکانی دەسەڵات و میدیایەکی زەبەلاحی گەوجاندن و هێزی میلیشای پێشمەرگە و دامودەزگای سەرکوت، وە بەو هۆیەشەوە کە بوون بە بەشێک لە هاوکێشەی پاراستنی ئاسایشی سەرمایە و ئەجیندای سیاسی و ئەمنی دەوڵەتانی ناوچەکە، لەرێوە لە پشتیوانی و هاوکاری دەوڵەتانی بورژوا کۆنەپەرستی ئیسلامی ئێران و شۆفێنیستی تورکیاش بەهرەمەندن، وێڕای پشتیوانی ئیمپریالیزمی ئەمریکی وەک بەشێک لە ئەجیندای خۆی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا.

بەڵێ ئەم چینە بە هەموو ناکۆکی و ناتەبایی و شەپڕێوییەکی ناوخۆییەوە توانیویەتی بەم شێوەیە دەستابگرێت بەسەر چارەنوسی جەماوەری کرێکار و زەحمەتکێشی ئەم هەرێمە و بشکەوێتە کێشمەکێش (تەنوسان و دانوسان) لەگەڵ ڕەوتە قەومی و تائیفەگەرییەکانی حکومەتی ناوەندی لەسەر پشک و بەش لە سەرمایە و داهاتی سەراسەری عێڕاق.

سەبارەت بە چینی کرێکاریش پێکهاتەکەی تەواو دەستخۆشی گۆڕان هاتووە، لە ڕابردوودا (شەستەکان و هەفتاکان) پەرەداربوون و بەرفراوانبوونی داوەنی ئەم چینە لەسەر بنەمای کۆچی جوتیارانی لادێ بوو بۆ شارەکان بۆ کرێکاری بە پلەیەکی بەرز و بەشێوەیەکی سەرەکی، وە لەڕێگەی وەچە خستنەوەی مناڵ لەناو

خانەوادە کرێکارییەکانەوە بە پلەی دووەم. ئەم پڕۆسەیە لە کۆتایی هەشتاکانەوە لە کوردستاندا کۆتاییهات بەتایبەت بەهۆی ڕاگواستن و وێرانکردنی زووربەی گوند و دێهاتەکان لەلایەن ڕژێمی بەعسەوە بە تێکشکاندنی بزووتنەوەی چەکداری لە کوردستان.

لە ئێستادا زانکۆ و پەیمانگا و خوێندگا جۆراوجۆرەکان شوێنی لادێ و گوندەکانیان گرتەتەوە لە ڕەوانەکردنی دەستی کار بە بازاڕی کار، هەروەک پێشتر ئاماژەمان پێداوە ساڵانە نزیک بە پانزە (١٥) هەزار لە خوێندکارانی کچ و کوڕ خوێندن تەواو دەکەن و دێنە بازاڕی کارەوە، جگە لەوانەی کە دەگەنە تەمەنی کارکردن و لەو ڕەنجدەرانەش کە ژیان و گوزەرانیان بە کاروکاسبێتی شەخسی و فامیلیی دابین دەکەن و لە قەیرانەکان و لە کێبڕکێی سەرمایەی گەورە و مام ناوەندیدا مایەپوچ دەبن و وەک بێکار دێنەبازاڕی کارەوە. هەروەها ژنان لەمڕۆی کوردستاندا بە بەرفراوانی لە بازاڕای کاردان و بەشێکی ئۆڕگانیکی ئەو چینە پێکدەهێنن، ئەمە و ئەمڕۆ توێژێکی بەربڵاو لە کرێکارانی هاتوو بە هەرێم یان هێنراو لەلایەن کۆمپانیاکانەوە، چ لە دەرەوەی وڵاتەوە بێت یان لە بەشەکانی تری ناوخۆی عێڕاقەوە، بەشێک لە چینی کرێکاری کوردستان پێک دەهێنن.

لە ڕابردوودا کێشەی ڕێکخەرانی سەندیکایی و کرێکارانی ڕابەری سۆشیالیست و کۆمۆنیستەکان ڕووبەڕووبوونەوەی زهنیەت و فەرهەنگی ئەو کرێکارانەی کە پێشتر جوتیار و نامۆن بوون بە زهنیەت و فەرهەنگی کرێکاری شاری، ئەوا لە ئێستادا کێشەکە بۆتە ڕووبەڕووبوونەوەی فەرهەنگ و زهنیەتی ناسیونالیستی و لیبڕاڵ قەومی و ئیسلامی سیاسی و فەردگەرایی بورژوازیی کە ئەو کرێکارەی تازە پەیوەست بووە بە چینی کرێکارەوە هەڵگریەتی، چونکە تا دوێنێ وەک خوێندکار کەرەستەیەکی خاو بووە بۆ ئایدیۆلۆژیا جۆراوجۆرەکانی بورژوازی و هەڵگری ئەو شێوە بیرکردنەوانەن کە ڕێگرن لە هۆشیاری چینایەتی و هێنانەدی یەکێتی و یەکگرتوویی چینی کرێکار. دیارە میدیای جیهانی (وێڕای میدیای لۆکاڵی دەسەڵاتەکان و ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی) ڕۆڵێکی بەرجەستەیان هەیە لە پەرەپێدانی ئەو زهنیەت و فەرهەنگە جۆراوجۆرانەی بورژوازی لە ڕێگەی تۆڕە کۆمەڵایەتییەکانی ئینتەرنێتی و کەناڵە تەلەفزیۆنیەکانی ماهوارەییەوە. سەرباری ئەمانە، چەند کێشەی تر ڕووبەڕووی هەڵسوڕاوانی بزووتنەوەی کرێکاری و کرێکارانی پێشڕەو بۆتەوە، کە ئەویش چۆنیەتی ڕێکخراوکردنی ژنانی کرێکار و زەحمەتکێش و هەڵاواردن و جیاکاریانە لەگەڵ جۆرێک لە ڕاسیزم دژبە کرێکارانێکی هاتوو، یا هێنراو لەلایەن کۆمپانیاکانەوە بۆ هەرێم.

دوا وشە لەو پەیوەندە کە پێویستە ئاماژەی پێ بکەین، پەرەسەندنی

تەرکیبی ئۆرگانیکی سەرمایەیە کە تادەت، بۆی ئەو سەرمایەی کە تەرخان دەکرێت بۆ بەکارهێنانی ئامێر و تەکنۆلۆژیای سەردەم و ڕۆبۆت و هۆشی دەستکرد لە پڕۆسەی بەرهەمهێناندا زیاتر و زیاتر دەبێت و بۆی ئەو سەرمایەیەی کە تەرخان دەکرێت بۆ هێزی کار واتا بۆ چینی کرێکار کەم و کەمتر دەبێتە و ئەمەش تا دێت ژیان و گوزەرانی ئەو چینە بەرەو بێکاری و هەژاری و پەراوێزخستن دەبات.
وە لەلایەکی تریشەوە تا دێت کەرتەکانی خزمەتگوزاری پەرە دەستێنن و کرێکاری کەرتی پیشەسازی ڕێژەکەی لە چاو ڕێژەی کرێکاری کەرتی خزمەتگوزارییەکان کەمتر دەبێتەوە. ئەمەش لە سەردەمێکی مێژوویدا کە سەرمایەداری بە واقعی جیهانی کردووە بە شارۆچکەیەک لە ڕایەڵەی پەیوەندی هەمەچەشنە و ئاڵۆز و سنووری نێوان دەوڵەتان تا دێت کاڵ و کاڵتر دەبێتەوە لە بەرامبەر سەرمایەدا و هەر چەند وڵاتێک لە جوگرافیایەکی دیاریکراودا لە هەوڵدان پڕۆژەیەکی زۆر بەلاحی ستراتیژی و ئابووری وەڕبخەن و لەگەڵ یەکێک لە زلهێز و قوتبە جیهانییەکانی ئیمپیریالیستیدا پڕۆژە ستراتیژەکانیان بەرنەپێشەوە. بەم پێیە سەرمایەداری وەک چۆن زەمینەی بلۆکبەندی و قوتببەندی بورژوازی لە ناوچە جوگرافیا جۆراوجۆرەکاندا دەنێتە ئاراوە ئاواش زەمینەی مادی ئینتەرناسیونالیزمی پڕۆلیتاری لەو ناوچە جوگرافیایانەدا فەراهەم دەکات، ئەمڕۆ لە هەر کات زیاتر هاوپشتی و یەکێتییەکی ئینتەرناسیونالی پڕۆلیتاری لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا زەمینەی مادی فەراهەم بووە.
ئەوەی لەو نێوەدا ڕێگرە لە چوونەپێشەوەی خەباتی چینایەتی لەگەڵ ئەم هەمووە پەرەسەندنە لە زەمینە مادییەکانیدا، وە لە بەرامبەر دەسەلاتی بورژوازییەکی هەڵیتوپەیت و دواکەوتووە لە هەرێمی کوردستاندا، یەکێتی و یەکگرتوویی کرێکاران و توێژە جۆراوجۆرەکانە لە چینێکدا کە لە پێناو بەرژەوەندییەکانی خۆیدا بجەنگێت، نەک هەر بۆ ژێرەوژوورکردنی سیستەمی سەرمایەداری و ڕژێمە جۆراوجۆرە سیاسییەکانی دەسەڵاتی بورژوازی، بەڵکو هەتا بە پاشەکشە پێکردنی بورژوازی و داسەپاندنی ڕیفۆرمیش بەسەر دەسەڵاتەکان و بەسەر توێژە جۆراوجۆرەکانی بورژوازیدا، ڕێکخراوبوون و ئاگاهی چینایەتی و ئاسۆی سۆشیالیستی شتێکە کرێکاری هوشیار و ڕابەر و سۆشیالیست ناتوانێت دەستبەرداری بێت.

ماویەتی …

سەرەتای حوزەیرانی ٢٠٢٤

عێراق لەسەر پشتی ملیشیایە.. دژوار قادر

عەلائەدین سەجادی (١٩٠٧-١٩٨٤) لە بەرگی هەشتەمی ڕشتەی مرواری لە زاری ڕەفیق ناوێک کە ئەویش لە مامۆستایەکی ئایینی بیستوە دەگێڕێتەوە، نووسیویەتی «ئەرز لە سەر پشتی گایە، گا لەسەر پشتی ماسییە، کاسە لە سەر ئاوە، ئاو لە سەر بایە». ئەو تڕەکەڵەکەش سەرناگرە، بەڵکو سەرەوژوور دەبێت.
ئەو عێراقەی ئێستا هەیە دوای بڕانەوەی جەنگی یەکەمی جیهان لە سەرەتای بیستەکانی سەدەی ڕابردوو ڕۆژئاواییەکان بە مەبەستی خۆیان بە زۆردارەکی سێ ویلایەتیان پێکەوەنا و ئەو وڵاتە ناسەقامگیرەیان لێ دروست کرد کە لە هەنگینڕا نە خەڵکەکەی حەساوەتەوە، نە وڵاتانی ئیقلیمی. بۆیە ئەو دەربڕینەی مەلایەکە پر بە پێستی دۆخی عێراقە، چونکە (عێراق لەسەر پشتی ملیشیایە، ملیشیاش لەسەر پشتی پێکهاتە نەتەوەیی و ئاینییەکانی دیکە و ئیسرائیلی تووڕە و ئەمریکا و ڕۆژئاوای نیگەرانە).
هاوشێوەی مەلاکە، ملیشیاکان لەبری ئەوەی لۆژیکانە مامەڵە لەگەڵ ئەو هاوکێشە بەسەروبەرە بکەن (ئەو تڕەکەڵەکە) و دەرفەت بەحکومەت بدەن کار بۆ چارەسەرکردنی کێشە مێژوویی و کەڵەبووەکان و جێبەجێکردنی دەستوور بکات، بە حەزی خەڵکی دی کە لەوەتەی هەن قەتماغەی برینی شەڕە بەناوبانگەکانی نێوان ئەوان و عەرەب وشک نەبێتەوە، بەشێکی زۆر لە توانا مرۆیی و داهاتەکەی بە شەڕی بە وەکالەت تەرخان کردووە، سەروەختایەک بەناوی پاراستنی شوێنە پیرۆزەکانی مەزهەبی شیعە، بەشێک لە ملیشیاکانی خۆی ڕەوانەی سوریا کرد کە پێچەککردن و مووچە و خەرجییەکانیان لە داهاتی عێراقەوەیە، ئێستاش هەر بە وەکالەت، شەڕ بە ئیسرائیل و کۆمپانیا و خاردنگە ئەمریکییەکان دەفرۆشێ.
تایبەت بەو دۆخە شلەقەی عێراق، گۆڤاری نیوزویك نووسیویەتی؛ ململانێکان و شەڕەکە لە ناوچەکە مەترسیدارتر و فراوانتر دەبێ، زۆر وڵات دەگرێتەوە لەوانە عێراق. هەروەها لە چەند ڕۆژی ڕابردوو، رۆژنامەی (شەرقول ئەوست) لە زاری چەند سەرچاوەیەکی حکوومەتی عێراق و میلیشیاکانەوە نووسیبووی، ئیسرائیل ئامادەکاریی دەکات بۆ

ئەوەی هێرش بکاتە سەر گرووپە چەکدارەکانی عێراق.
بە ڕامان و قوڵبوونەوە لەو چەند ساڵەی ڕابردووی عێراق، بەتایبەتی دوای پەیدابوونی (ئەلقاعیدە، داعش و ملیشیا مەزهەبگەرییەکان) کە هەر هەموویان بە جیاوازی خەڵکی غەیرە عێراقیان لە ڕیزەکاندا هەیە، ئەگەر مەحاڵیش نەبێت، بەڵام ئەستەمە ئەو حکومەتەی عێراق بتوانێ جڵەویان بکات کە بەگوێرەی هەواڵەکان ئەمەریکا سەرۆك وەزیرانی عێراقی لەوە ئاگادارکردۆتەوە، کە پێویستە حەشدی شەعبی و میلیشیاکان جڵەو بکات.
واتە، لەماوەی دادێدا، ئەو عێراقە ئەگەر بەو شەڕەی ئیسرائیلیش لەبارێک هەڵنەوەشێتەوە، لەسایەی ئەو گەلمە گەلە ناوخۆییەی هەیە کە لە دەرەوەڕا بەدەستی ئەنقەست دروست کراوە، پێشبینی ناکرێ ئەو عێراقە لە چەند ساڵی دادێدا وەک خۆی بمێنێتەوە کە ڕۆژئاواییەکان دروستیان کرد، نەخاسمە ڕەفتاری ئەو ملیشیانە بەرانبەر پێکهاتەکانی عێراق لەخراپیەوە لە مەزەندە دەرچووە و ئاوساوە.

کورتەیەک لە ژیانی شاعیرو مێژونوسی کورد (سەید محەمەد تاهیر هاشمی).. سامان خضر محمد

سەید تاهیری هاشمی کوڕی سەید قەیداری سەید قادری شێخ ڕەسوڵی (دەوڵەت ئاوا) ی کوڕی شێخ مستەفای شێخ ڕەسوڵی سەڕەی قەرەداخە.
شاعیرو خۆش نووس، دەستنووسناس و مێژوونوسی کوردی سەدەی بیستەمە.
ساڵی 1915 لەگوندەکی نزیک شاری ڕوانسەر لەگوندی دەولەت ئاوا لەدایک بووە. تاهیر هاشمی سەرەڕای نوسینی هۆنراوە هەوڵی کۆکردنەوەی دەستنوسەکانی مێژوی ئەدەبی کوردی داوە. هەروەها لەڕاگەیاندنە کوردیەکانی ئێرانیش دا کاری کردووە. بە نمونە لە بەشی کوردی ڕادیۆی کردماشاندا چاڵاکی بووە. هەوەها لەساڵی 1991 لە شاری کرماشان کۆچی دوایی کردووە، هەر لەوشارەش نێژراوە.

هەر لەشاری کرماشان دا فێری زانستە ئیسلامیەکان بووە و دەرسی خوێندووە.

کاتێک لەرادیۆی کرماشان کاری دەکرد بەردەوام، بەرنامەی پێشکەش دەکرد و، خزمەتی زمان و شعرو ئەدەبیاتی کوردی دەکرد، بەرنامەی هەوارگەی دەان یەکێک لەو پرۆگرامانەبو کاری ئامادەکاری بۆ دەکرد و شوکرەڵای بابان بە دەنگە زوڵاڵەکەی پێشکەشی دەکرد و تا ئێستاش رۆژگار نەیتوانیوە ئەو دەنگە لە یادەوەری زەرەکماندا بسڕێتەوە.

دوو شیعری سەید تاهیر..

سەروای چ بکەم؟

نیساری ڕێی کەسێ سەد گەوهەری یەکتا نەکەم چ بکەم
بە شەمسە مانگی دە پڕ شوعلە و ئەحلا نەکەم چ بکەم
لە قاپی پیری مەیخانە دەمە هانا نەکەم چ بکەم
بە نووری بادە کەشفی زوڵمەتی تەقوا نەکەم چ بکەم
بە شەمعێکی وەها چاری شەوێکی وا نەکەم چ بکەم

سەحیفەی خاترم تۆماری ئالام و سووەیدایە
بە باڵام کیسوەتی غەم وەک خەڵا تەکی سەراپایە
هەزاران گەنجی خانەی ڕەنجی هیجری دەبەرم لایە
لە خەزنەی دەمەدا هەر چی هەیە، هەر داغی سەودایە
دەسا ئەم نەقدە دەردی عیشقی پێ سەودا نەکەم چ بکەم

بەمەستی شوهرە نابی تا نەگەیتە مەستەبەی خەممار
مەدەد بگرە لە عیشوەی چاوەکانی حەزرەتی دڵدار
خیلافی عیشقە عوجب و خۆپەرستی و کیبر و عەیب و عار
لەگەڵ دەستی مەلا ڕۆ ناکەوێ زونناری زوڵفی یار
وەکوو شێخ ئیختیاری مەزهەبی تەرسا نەکەم چ بکەم

دەریغا سەیلی غەم نەیهێشت لە هەستیم نوون و ئاسارێ
تەبیبی دەردی دڵ نەیبیست دەمە ناڵینی بیمارێ
لە پرشەی خوێنی من خۆی لا ئەدا ڕەندی جەفاکارێ
لەڕێی ئەو شێخەدا خۆم کرد بە خاک پێی پیا نەنام جارێ
دەسا خاکی هەموو عالەم بەسەر خۆما نەکەم چ بکەم

زەمانێکە کە ئاشوفتەی نیگاهت مەست و مەدهۆشە
عەزیزم ڕۆژگارێکە کەخۆشم لا فەرامۆشە
دڵا بێ سوودە دانیشتن لە ئەم سووچ و لە ئەو گۆشە
دەمێکە شاری پڕ شۆری موحەببەت مات و خامۆشە
بە قانوونی تەجەننون شۆڕشێ ئینشا نەکەم چ بکەم

دەم پڕ مەینەتە شادیم غەمی دووری لە پێی سەرێ
ویسالەم وەسوەسەی هیجرە خەیالەم عیشقی تە بەرێ
فیدای سایەی هومایەکم کە عالەم شەتی سەبەرێ
لە چاوا نم نەما بۆ گریە، نەبەی سەجدە بەر دەرێ
سیاسەم نەبارە، نوێژی ئیستسقا نەکەم چ بکەم

ڕەفیقی هەمدەمم ئاهە شەرابی عیشرەتم دەمعە
غوڵامی سووتن و تاوانەوەم پەروانە و شەمعە
لە تەعنەی ناکەسان بیستن عوقوولم (قاصرالسَمع)ە
لەسەر تەم دوشمنە دنیا، قەزییەم مانع الجَمعە
کە تەرکی تە نەکەم، تەرکی هەموو دنیا نەکەم چ بکەم

ئەیا ئەشکی جەفای جانان بە کوڵە جارە لەسەر ڕوو بە
ئەیا بەختی ڕەشم وەک زوڵفەکەی پڕ پێچ و واروو بە
دڵی زارم! لە کونجی سینەدا بێ دەنگ و نووستوو بە
بەجێماوم لە یاران، نابەجێ ماوم، ئەجەل، زوو بە
بە مردن لەم قوسووری ژینە ئیستعفا نەکەم چ بکەم

لە مەکتووبی دەمدا غەیری دەرد و غەم نییە مەتوی
لە تەگبیری ژیانمدا جەماعەی دەبەرە مەنوی
بە مەیلت فانییە (تاهیر) مەکەن یاران خەیاڵی وی
ئەوا لەیلا بە ڕۆژی حەشر ئەدا وادەی لیقا (مەحوی)
هەتا قامی قیامەت ئاە و واوەیلا نەکەم چ بکەم.

وەتەن..

ئەی دەم ئایەنەی جەماڵی وەتەن
حاڵ و ماڵم فیدایی حاڵی وەتەن
بولبولێکم بە نەغمە و ئاهەنگ
گوڵشەنم پووش و دەکوداڵی وەتەن
بە وەتەن سوێند دەخۆم چ ڕۆژ و چ شەو
بووەتە زیکری دەم خەیاڵی وەتەن
هیچ خۆراکە نییە لەلام خۆشتر
وەکوو نانی زڵات و گاڵی وەتەن
جەنەتم کێو و بەرد و داری وڵات
سورمەی چاوەکەم زوخاڵی وەتەن
نافرۆشم بە گەنج و تاج و تەخت
سێبەری وەک هومای باڵی وەتەن

شەونم و سەوزە و گوڵاڵە و گوڵ
دوڕڕ و زومڕڕوت و لەعلی ئاڵی وەتەن
دڵەکەم بۆی برێشکەیە بە خودا
وەکوو منداڵی خۆم مناڵی وەتەن
کانی شیلانە تاش و سەختی چیا
بەحرە یام کۆسپ و کێو، چاڵی وەتەن
بای زەلانی وەکوو نەسیمی بەهەشت
جا وەرە سەیری بای شەماڵی وەتەن
بۆپڕووزم لە جەرگ و دڵ هەستا
دیم کە فرمێسکی چاوی کاڵی وەتەن
وەکوو شێت دامە کێو و دەیری بووم
من ل□ بەر دەرد و ناڵەناڵی وەتەن
خاڵی خووبان لە میسکە یا عەنبەر
چییە تاهیر کە سوورە خاڵی وەتەن

نابێت عاشق هەست بە تەنگەبەریی بکات لە جیهانی مەعشوقدا.. نووسینی: ستیڤان شەمزینی

مۆنۆلۆگی حەوتەم لە کنێبی (خۆشەویستی لە سەردەمی شێرپەنجە)دا

خۆم: عاشقەکان هەمیشە شاعیرن، بەڵام مەرج نییە هەموو کات شاعیرەکان عاشق بن. پەیوەندیی نێوان شیعر و خۆشەویستی، وەک پەیوەندیی نێوان ئۆکسژین و هەناسەدان وایە.

من: نەک هەر شیعر بەڵکو لێکۆڵینەوە ژاپۆنییەکان ئەوەیان دەرخستووە موزیکیش هۆکارێکە بۆ کەوتنە ناو پرۆسەی خۆشەویستییەوە، من شیعر وەک بەشێک لە موزیک دەبینم، شیعر زمانی هەستەکانمانە، لەبەرئەمە هەمیشە عاشقەکان وشەکانیان هێندە ناسکە شیعرییەتی لێ دەچۆڕێت.

خۆم: شیعرەکانت جیهانێک لە خۆشەویستی رۆدەنێن، زۆربەی جار ئەم جیهانە وەک یۆتۆپیایەک دەبینرێت، هەمیشە ریتمی شیعرەکانت جۆرێکە

وەک ئەوەی حکایەتێک بۆ ئێمە بگێڕیتەوە، زۆر خودی و سایکۆلۆژییانە شیعر دەنووسیت، ناتەوێت پێناسەی هیچ شتێک بکەیت لە دەرەوەی عەشق، عەشقیشت لە ئەزموونی خۆتدا کورت کردۆتەوە، پێموایە هەموو جیهانی شیعری تۆ، جیهان و ئەزموونی سۆزداریی خۆتە.

من: ئەو شیعرانەی بۆ خۆشەویستی نوسیوومن هەموو خەونی بەدینەهاتوون، زۆر جار ئەمە لە شێرپەنجە زیاتر ئازارم دەدات!، چون جیهانێکم لە شیعردا بەتایبەت لەگەڵ مەعشوق دروستکردووە کە تەنیا لە ئەندێشەی خۆم و جوگرافیای خەونە تاکەکەسییەکانمدا هەیە. هێشتا نازانم مەعشوق ئەو جیهانە بە هەموو تانوپۆکەیەوە قبوڵ دەکات؟.

خۆم: ئەو جیهانە بێگەردە هەرگیز رەت ناکرێتەوە، هۆکارێک نییە بۆ گەوارنەکردنی ئەو خەونە رەنگاڵییانە.

من: گرفتەکەم ئەوەیە زۆر قووڵم لە خەون بینیندا، پێموایە جیهانی ناو خەونەکانم سبەی دەبێتە واقیع و کەسێک دەتوانێت ئەو جیهانە قبوڵ بکات!. لەگەڵ ئەوەشدا نایشارمەوە تا ئێستا شیعر فریام نەکەوتووە، بەڵکو تیغی زیاتری تێکردووم!، ئیدی هەموو کات دەڵێم چیدی شیعر نانووسم، بەڵام بێ ئەوەی هەست بە خۆم بکەم دەبینم دیسانەوە خەریکی نووسینی شیعرم. جیهانی من لەناو خەون و دنیای مەجازیی شیعردایە.

خۆم: کەواتە مافی ئەوەمان هەیە بڵێین تۆ دنیایەکی راستەقینەی خۆت نییە، یان ئەگەریش هەبێت تاکو ئێستا کەس نەیتوانیوە راڤەی بکات؟.

من: دروست وایە، کەس ئازایەتی ئەوەی نەبووە، سەرکێشی بکات و بێتە ناو جیهانە ئاڵۆز و جەنجاڵەکەمەوە. سەیرتر لەوە خەڵکانێک هەن گ□ر□و لەسەر کڕینی خۆم و دنیا یۆتۆپییەکەم دەکەن، ئەوان زۆر گوناهن چوونکە تێناگەن هیچ کات ناخرێمەوە مەزادەوە و نرخم لەسەر دانار□ت. تا ئێستا کەس جورئەتی نەبووە بمخاتە گیروگازی کڕین و فرۆشتنەوە. ترسناکییەکەش ئەوەیە هەنووکە دەخوازم ئەو جیهانە، بەسەر خۆمدا وێران و خاپوور بکەم و ئەم گەمە سەخیف و پووچەی ژیان لێرەدا کۆتایی بێت.

خۆم: جیهانی تۆ، جیهانێکی دوالیزمییە، لەسەر چێژ و ئارەزوو لەلایەک و سەرکێشی و یاخیبوون لەلاکەی تر، بونیاد نراوە!!، کۆکردنەوەی ئەو دووانە هەم نامۆ خۆی دەنوێنێت، هەم زۆرینەی کەس تەنیا دەتوانن بەشێکی قبوڵ بکەن!.

من: من بەش بەش ناکرێم، کەس ناتوانێت من لە خەون و ئارەزووەکانم جودا بکاتەوە، هەر کەس بەو نیەتە بێتە ناو جیهانەکەمەوە، نەک فەزیڵەت نییە بۆی، بەڵکو هەوڵیداوە بۆ تیرۆرکردنیشم.

خۆم: دەگەڕێمەوە سەر باسی شیعر، وتت شیعر فریام نەکەوتووە، ئەوە

بە پێچەوانەوە دەبینم، لە بەرئەوەی تەنیا شیعر فریات کەوتووە! ئەو کاتانەی نەتتوانیوە راز و ئازاری ناخت بە کەسێک باس بکەیت، شیعر وەک فریادڕەسێک هاتووە بە لات، ئەگەر نا ئەو هەموو ژانەی نێو ژیانت دەمێک بوو لە ناویان بردبوویت.
من: شیعر وەک دەرمان نابینم، لە شیعردا داستانی خەم دەگێڕمەوە، کاتێک باسی خەم دەکەم، مانای ئەوە نییە لە بارەی خودی خەمەوە دەدوێم، نا، باسی ئەزموونی خەم لە تێک عەشق دەکەم، هەمیشە بەڵێنی ئەوە بە مەعشوق دەدەم، پرچی تەڕترین شیعری بۆ دابهێنم، هەر ئەو شیعرانە دەبنە یادگارییە شیرینە پڕ ئازارەکانی ژیانی، هەرچەند ئەوەی لە مندا هەڵدەقوڵێت بۆ چارەگێکی نەهاتۆتە دەرێ.
خەم: وتت باسی ئەزموونی خۆت دەکەیت لەگەڵ خۆشەویستی، لەگەڵ ژنێک لە نێوان وەهم و هەقیقەتدا، ئەمانە هەوێنی شیعری تۆن، بەڵام ئیدی کە شیعرەکانت دەگەنە خوێنەر، تۆ دەمریت، هەموو خوێنەرێک مافی هەیە وا تێبگات باسی جیهانی ئەو دەکات، یان خەونەکانی ئەو راڤە دەکەیت.
من: لە بڵاوکردنەوەی هەندێک لە نووسینەکانم پەشیمانم، وەها تێدەگەم منێکی تر ئەو دەقانەی نوسیوە، باوەڕم بە رەوشی دیالێکتیکیی سروشت و زیندەوەران هەیە، کە هەمیشە فۆرمیان دەگۆڕێت و بەرەو پێشەوە دەڕوات و نوێ دەبێتەوە، منیش وەک زیندەوەرێک بەدەر نیم لەم رەسا دیالێکتیکییە. لەگەڵ ئەوەشدا نامەوێ خوێنەر بمکاتە موڵکی خۆی، ئاخر خۆ ناتوانم دابەش بم بەسەر مەعشوق و چەند کەسێکی تردا، من خۆشەویستی ئەوم هەڵبژاردووە، ئەویش ژیانی بە بەهای من.
خەم: ئەمە چیرۆکی “پۆسیدۆن”ی برای “زیۆس”م بیر دەهێنێتەوە، کە خودای دەریاکان بوو، ئەو لە قووڵایی دەریاکاندا دەژیا نەک لە ئۆڵۆمپیاد، هەموو دەسەڵاتێکیشی هەبوو بە زریان هەستاندن و هێورکردنەوەشی، هەندێک جار بە سێ ئەسپ بەسەر شەپۆلەکانەوە پیاسەی دەکرد!. دەبێت عاشق وەک پۆسیدۆن تەنیا “ئەمفیتریتی”ی کچی خودای دەریاکان بکاتە شازادەی کۆشکە ئەفسووناوییەکانی نێو قووڵایی دەریای ئەوین. عاشق دەبێت لە خۆشویستندا بگاتە قووڵایی ئەقیانووسی هەست، باوەڕم بە لوتکە نییە لە عەشقدا، بەڵکو بڕوام بە نغرۆبوونە لە یەکێکی تردا، دەبێت وەک پۆسیدۆن یان کەشتییەکی نقومبوو، لە قووڵایی دەریای دڵی مەعشوقدا بژیت، نەک بەسەر پشتی شەپۆلەکانەوە بژیت و بچیت.
من: داستانێکی سەرسوڕهێنەر هەیە لە بارەی لەیلا و مەجنون!، وا دەگێڕنەوە ڕۆژێک “لەیلای عامری” شەربا دابەش دەکات بەسەر پیاوانی هۆزدا، کاتێک نۆرە دەگاتە سەر قەیسی کوڕی ملەوەح “مەجنون”، لەیلا

بەشە شەربای پەنادات!!. پیاوانی هەزیش بە تەوسەوە بە مەجنون دەڵێن تۆ ئاوها سەوداسەری لەیلا بوویت، کەچی ئەو ئامادە نییە کەوچکە شەربایەکیشت پێبدا!، ئەمە چ جۆرە عەشقێکە؟. قەیس "مەجنون" لە وەڵامدا دەڵێت: لەیلا بەو کارەی منی لە هەمووتان جیاکردەوە. دروست عەشق ئەو جیاکردنەوەیەیە، تۆ کەسێک لەنێو ملیارەها مرۆڤی تردا جیا دەکەیتەوە!. ڕەنگە لەم بابەتەدا بەچوونێکی سۆفیستانەشم هەبێت، پێموایە مرۆڤەکان ناتوانن عاشق بن، تاوەکو هەزاران ساڵ ڕۆحیان ئاشنای یەکتر نەبووبێت!، لێرەدا قسە لەسەر تەمەن نییە، بەڵکو باوەڕم بە دەنادەنی گیانەکانە بەدەر لە بوعدە ئاینییەکەی ئەم پرسە، لەگەڵ ئەمەشدا عەشق ئەو نەریتە مازۆخییە نییە لە ڕۆژهەڵاتی دنیادا باوە، ئەو لیبرالیزمە سێکسییەش نییە لە جیهانی خۆرئاوادا دەبینرێت., ئەو عەشقەی من لە بارەیەوە دەدوێم کەوتۆتە نێوان هەردوو دیاردەکەوە.
خۆم: نابێت عاشق هەست بە تەنگەبەریی بکات لە جیهانی مەعشوقدا، دەبێت ئەو هەستە هەندەی گەردوون بەرین بێت بۆ ژیانکردنی، هەروەک لە ئەفسانە "گورجستانی"یەکەدا هەیە: زاوای خۆر لە پاش گەڕانەوەی لەلای دایکی فەرمانڕەوا لە دنیاکەی تر، لە کاتی تێپەڕین بەلای ژن و پیاوێک کە لەسەر دەمی تیژی تەورێک درێژ ببوون، پرسیاریان لە دەکات و ئەوانیش دەڵێن زۆرمان دیون بە ئێرەدا ڕەت بوون بە ئەوەی بگەڕێنەوە، ئەگەر گەڕایتەوە پێتدەڵێین بۆچی لەسەر دەمی ئەم تەورە درێژ بووین، کاتێک زاوای خۆر دەگەڕێتەوە، ژن و پیاوەکە پێی دەڵێن "ئێمە لەو دنیا ئەوینداری یەکتر بووین، لێرەش وەک ئەولا بە دڵی یەکتر گونجاوین، تەنانەت لەسەر دەمی تیژی تەورێکیش جێمان دەبێتەوە بە مەرجێک لێک دانەبڕێین و هەرگیز یەکدی لە دەست نەدەین". کەچی ئەمڕۆ خۆشەویستەکان لە کیشوەری دڵی یەکتردا جێگەیان نابێتەوە، دنیای عەشق ئاوەژوو بێتەوە!، وەختە بڵێم جاران زەوی بەدەوری خۆردا دەورانی دەکرد، ئێستاش خۆر بە مەمنونییەوە بە چوار دەوری زەویدا دەسوڕێتەوە.
من: من و تۆ وەک ئەوەی پاشماوەی خەڵکی بناری "ئارکادیا" بین، زۆر پاکیزانە لە خۆشەویستی دەڕوانین., لە ئەم چاخە، چەرخی هەرسەهێنانی خۆشەویستییە، کەچی ئێمە وەک ئەو سەربازە ژاپۆنییانەی کاتی جەنگی جیهانی دووەم، پاش کۆتایی جەنگیش لە دارستانەکاندا مانەوە و خۆیان رادەست نەکرد، دەستمان گرتووە بە چەمکی عەشقەوە. هەر ئەمە جیا دەکاتەوە لەو حەشاماتەی دەژین و دەمرن بە ئەوەی بە قووەی نەفسێک خۆشەویستیان هەڵمژیبێت.
خۆم: مرۆڤی هاوچەرخ، عەشق وەک بەشێک لە فەلکلۆر دەبینێت، پێیوایە زەمەنی خۆشەویستی لە سەردەمی دیجیتاڵدا بووەتە بەشێک لە کەلەپوور

کە دەبێت لە مەزەکاندا هەڵبگیرێت. مرۆڤایەتی فێری ئاکاری دەستبازیی بووە، لەناو ئەو رەوشتەشدا جێگەیەک بۆ خۆشەویستی بوونی نییە، بەڵکو ئەم ئاکارە بەهەموو شێوەیەک دەستدرێژیی دەکاتە سەر عەشق، لە سایەی فرەیی سێکسیی و پەیوەندیی میکانیکیی بێ رۆحی نێوان هەردوو رەگەز، خۆشەویستی ئەتک بووە.

١٨-١١-٢٠١٨

کاتژمێر: نۆ و چل و پێنج خولەکی بەیانی
نەخۆشخانەی گلیاد ئاینس

نووسینی: ستیڤان شەمزینی

شیعرەکانم ناخوێنیتەوە.. ستار ئەحمەد

وشەکانم …
دەبنە نامەو
نامەکانم بەر ئاوێنەی ژوورەکەت و
چاویلکەی نیگات دەکەون .
هەڵیان ناگری …
لەژێر پێتدا پان دەبنەوە .
ئێستا خوێناوی نامەو
شیعری منە …..
ژوورەکەتی ئاڵ کردووە.
هەموو شتێك رەنگی چاوو
رۆحی شرینتی گردووە .
تەماشاکە ..
دیواری حەوشەی ماڵتان و
دارەکانتان ..
چۆن گوێی هەنراوەی شەنگیان
دەرکردووە .
بە لەبەرامەی ئەوین و

بۆنی شیعرو
رۆحی شاعیر حاڵی نابی ..؟!
ئەی نابینی …؟!
پەرچەم و بسک□□ی کاڵت …
ئاوازی عەشق و
ئەمەکی من ..
لەگەڵ بادا د□□ن□وە .
هەتاکوو کەی پ□یق□کانم …؟
لەدووری تۆ …
لەنێو رەنگا بتوێنەوە .
سەرینەکەت …
یەك پارچە گوڵی هەڵبەستە،
سنگی نیانت …
دوو کاڵەبەی ..
ژانە شیعری بەرزبووەتەوە .
بۆ هەست ناکەی .. ؟!
جوانی و پاکیی ..
لەعەشقی تۆدا دەبینمەوە ..
لێگەڕێ.. دەروازەکان بکرێنەوە .
سنوورەکان تێکبشکێن و
عاشقەکان ئاشت ببنەوە .
خۆت مەدەرە ..
دەست رارایی و گومانەوە .
رەوا نییە..
من بکوژی بەژانەوە .
شەوان و
تەمەنی جوانیت ..
لەژوورێکی سێبەڕۆیا بەسەر ببەی
بەئازارو گریانەوە .

ستار ئەحمەد

کۆکردنەوەکــان.. شیعــری نەوزاد بەندی

کە مناڵ بووین
سەرە سۆدەمان کۆ ئەکردەوە ..
کە گەوره بووین ؛ دینار ..
کە پیر بووین ؛ حەب و دەرزی ..

کە مناڵیمان بە جێهێشت ،
ڕەنگەکانیش بە جێی هێشتین ..
هەر یەکەی کەوتینە مەیدانێکی بۆکسێنەوە .. خولەکانی بێ کۆتایی .. بێ دادوەر ..بە بێ ڕاهێنەر
لەو سەری کۆڵانەوە ،
لفکە فرۆشێ هاواری ئەکرد ..
لەمسەری کۆڵانەوە ؛ گەزۆ فرۆشێ ..
ـــ مر□ق ک□ کەوتە هاوارکردن ب□ ک□□کانی ، لە برسا مردنێ خۆی مەڵاس داوە ..لێی دەرباز نابی بە بێ دەنگیی ، سبەینێت دەست ناکەوێ بە ئاسانیی ـــــ
لەو سەری مزگەوت ، سواڵکەرێ هاواری ئەکرد ..
لەمسەری مزگەوت ، هەوری ووتارێکی سەدبارە ، گرمانی ..

بڕیارم دا دانیشم ..
بەڵام زەوی لە خولدان نەوەستا ..
هاوارێ له گوڵدان هەستا ..
لەوسەری باخچە ، کوللەیەک گەڵایەکی ئەکرمان بە نهێنی..
لەمسەری باخچە هەنگێ بە مناڵێکیەوە دا ، گریانی ..

ماڵی پیر ، حەب و دەرزییە ،
بەوان نەبێ
دەستا و دەست ناکەن ڕۆژ و شەوەکانی ..
ئەوان نەبن ،
خەبەر بوونەوەیان بە دوادا نایەت خەوەکانی ..
لەو سەری شاخەوە ، کۆم□□□ ش□ق□ ئ□یاننەڕاند دانەکانی..
لەمسەری شاخەوە ، لوتکە هەرەسی ئەهانی ..

لە سێبەری پێڵاوێکا دانیشتین ،

زەوی نەوەستا ..
خۆر سارد نەبوونەوە تیرەکانی ..
پارتیزان عەقڵی پەیا نەکرد ..
وازی نەهێنا لە نوسینی دیوار
لە هەڵواسینی پۆستەر
پەمپ و کەتیرەکانی ..
گەمژەیەکی تیرەگەری عەلمانی !! دەم و لوت نوقوم بوو ،
لە هێرشی موی لوت و چەناگەدا ،
نەڕانی ..
ئەو تاقەتی لفکە فرۆشتنی نەبوو ..
ئەو غیرەتی گەزۆ فرۆشتنی نەبوو ..
کەرامەتی خۆی ئەفرۆشت ،
لەگەڵ ویژدانی ..
تا ئاغایەکی نەوتفرۆش
نوکی سۆلێکی
بخاتە نێوان دان و زمانی ..
لەمسەری ڕۆژنامەگەرییەوە ،
کۆمەڵێ نەزان ،
بە قڕقێنە زەفەریان بە ڕۆژنامەگەریی ئەبرد ..
لەو سەری ڕۆژنامەگەرییەوە ،
سێ چوار عەبوس ،
لە ڕۆژنامە ناوساجییان دروستکرد
لە ناوساجی ، ویسکی
لە ویسکی ، متمانە ..
لە متمانە دەرگای ژێر زەمینەکان ..
بە فەردە دۆلاریان دەرئەهانی

بە دیار کۆمەڵگایەکی نەخۆشەوە ،
وەک پەرستارێکی کەمتوانا ،
تەمەنم خەسار کرد ..
لەو سەری سیاسەتەوە ،
تەنگە ئەستوورێ ،
داهاتووی مناڵەکانی کردە تەنکەرەوە و
ناردی بۆ ئاغاکانی ..
لەمسەری سیاسەتەوە ،
کۆمەڵێ توتی دەنووکشکاو ،
کەوتنە پاڕانەوە و نزا ..

کەس پێی نەزانی ..
بە دیار تەرمی ڕۆژەکانمەوە ،
زەوی نەوەستا ..
خۆر ساردی نەکردەوە
تیرەکانی ..
بە دیار خەمی شەوەکانمەوە ،
جەردە بەردەوام بوون لە دزی ..
مانگ زیادی نەکرد
گڕی تریفەکانی ..
لەو سەری بازرگانییەوە ،
مەیخۆرێکی قاوشی یانە شەوانەکان ،
بوو بە ملیاردێر بە ئاسانیی ..
مامۆستایەک
بەدیار برسێتیی مناڵەکانییەوە ،
چەندی کرد گیانی دەرنەچوو ،
چەندی کرد کۆڵەپشتی ئەو ژیانەی نەئەتوانی ..
خۆڵ و گەرما لە هەموو قۆڵەکانەوە هێرشیان کرد ..
دیناری ساختە ..
کاڵای ئێکسپایەر ..
بەرپرسی خۆ فرۆش ،
ووڵاتیان کرد بە یانەی شەوانە و
لەبەردەرگا
خاولییان دا بە شانیانا و
خەڵکیان دایە دەست گرانیی ..
خواناسەکان ، لە جیاتی خەبات ،
ڕیشیان ڕەش ئەکردەوە ..
یەک ئایەتیان بە کار ئەهانی ..
لە جیاتی تفەنگ ،
دووان و سیان و چوار ،
قاچی مامزیان ئەکردە شانیان ..
خۆشیشە ساڵی دووان و سیان و چوار ،
گەشتی خەلیج و پیاسە و گەڕانی..
میللەت بەوان چی ؟
خۆ ئەوان خوا نین ..
عەبدەکن هاتوون بە بازرگانیی ..

دیـــــــاری بێ دییـــار.. شیعـــری نەوشیروان ئازاد

هەموو سپێدەیەک ،
بەرل□ تاوکەوتن..
بەر لەوەی ئەوەڵ کڵافـەی ،
زێڕینی خۆر..
بئاڵێتە یەکەم ژانی بێ دیدارت…
بەرلەوەی …
کزەی ساردی بیانەک…
هەڵ لەرزێنێ…،
کزەی یادی ،
ژووانێکی نامرادیم…
بەرلەوەی ،
گەرووی نوساوی مناڵە…
سەموون فرۆشەکەی کۆڵانەکەم …
بەهاوراێکی نوساوی :
وەربۆ سەمونی گەرم ونەرم ..
دواخەیاڵی نیوەشەوم ..،
لێ تێک بدات.
ئەوەمنم دێم□ بەر پەنجەرێ ژورەکەو …کەمێک لەتاریک و ڕونی بەیانی ڕادەمێنم …
چاوەڕێتم تابێیتەوە…
من پێم ووتی..
زوو پێم وتی ..
با بۆسوتانت نەبمە..،
سوتو و خۆڵەمێش.
زوو پێم وتی …
وادەی مەرگ زۆر نزیکە…
بگەڕێوە..،
بالەدووریتا …
دواهەناسەم …

نەبێتە…
دوایادگار…
نەبێتە…
کۆتا شەوی …
چاوڕێی و
کۆتاشەوی
پڕ ئینتیزار ..
بەبێ دیدار ….
بێ نیگای

ی….
ا..…
ر……..

نەوشیروان ئازاد
نیشتمانی عەشق و جوانی ..

سلێمانی..
2024-1-27/28
.…